

Jönköpings län

Regional utvecklingsstrategi
2020-2035

- INNEHÅLL -

En vision som lyfter	3
En hållbar region	4
En attraktiv region	6
En tillgänglig region	8
En smart region	10
En kompetent region	12
En global region	14

En vision som lyfter

*Jönköpings län – Sveriges mest hållbara,
attraktiva och tillgängliga region.*

Visionen för 2035 är inte bara en vägvisare, den är också ett löfte. Den innebär att Jönköpings län har bestämt sig för hur länet ska uppfattas i det långsiktiga perspektivet – såväl inifrån som utifrån.

Visionen ska leda till utvecklingen av ett hållbart län med goda möjligheter till boende i attraktiva miljöer, arbete, företagande, utbildning och utveckling, bra kommunikationer och ett rikt fritids- och kulturliv som ger förutsättningar för god hälsa och ett bra liv för alla. Visionen och strategin ska bidra till att människor vill söka sig till länet och få dem att stanna.

Arbetet med Agenda 2030 för hållbar utveckling ska förändra vår värld i en mer hållbar riktning. De globala målen ska verka för att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Länet och dess utveckling ska därför präglas av de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Alla invånare i Jönköpings län ska känna att de har samma förutsättningar för att leva ett bra liv i länet, oavsett kön, bakgrund eller individuella förutsättningar. Tillgången till arbete, hälso- och sjukvård, barnomsorg, kultur och friluftsliv ska vara jämlik och tillgänglig i hela länet. Goda förutsättningar för att leva, verka och bo i alla kommuner i länet gör länet attraktivt.

Attraktivitet handlar också mycket om ekologi. Att länet även i framtiden har rent vatten och luft, att länet har fungerande kretslopp, en biologisk mångfald som säkerställer livsmedelsproduktionen, upplevelse- och besöksmiljöer samt ekosystem som skyddas och utvecklas och som bidrar till nya näringar och cirkulära ekonomiska system. Det krävs anpassning för att nå klimatmålen. Anpassningar behöver göras till klimatförändringar, riskförebyggande arbete och riskhantering liksom miljöskydd och effektivt resursutnyttjande i övergången till en koldioxidsnål ekonomi för att nå målet att vara ett ”plusenergilän”¹⁾ 2050.

Möjligheten att utveckla ett framtida hållbart välfärdssamhälle hänger nära samman med ett starkt och konkurrenskraftigt näringsliv som skapar hållbar tillväxt utan att äventyra miljön eller människors hälsa. En smart och hållbarhetsdriven näringslivsutveckling ska därför bidra till att de traditionella näringarna i vårt län ska kunna växa och utvecklas även i framtiden, samtidigt som nya näringar kan etableras och bidra med nya företag och innovationer. Forskningen och högskolans starka ställning i för länet viktiga områden, ska bidra ytterligare med innovationer och ökad konkurrenskraft i hela länet.

Den regionala utvecklingsstrategin ska leda till att Jönköpings län år 2035 är Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga län där alla människor trivs, utvecklas och mår bra.

¹⁾ Ett ”plusenergilän” genererar mer energi än det gör åt.

EN HÅLLBAR REGION

Mål: 2035 är Jönköpings län ett hållbart län

För ett långsiktigt hållbart regionalt tillväxt- och utvecklingsarbete krävs att social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet genomsyrar alla aspekter av arbetet och att länet genom samhandling utvecklas till en förebild i genomförandet av målen.

Medvetet individuellt och kollektivt ansvarstagande och förändringsvilja är grundförutsättningar för att länet ska nå de långsiktiga hållbarhetsmålen.

Satsningar på länets rika kulturarv och mångfald bidrar till attraktivitet nu och i framtiden.

2035 är Jönköpings län en förebild för en hållbar utveckling. Målen i Agenda 2030 har nåtts. Den miljömässiga utvecklingen inom samhällets alla områden har lett till att länet är på väg att bli ett plusenergilän och att länet bidrar aktivt till 1,5-gradersmålet. Resursanvändningen minskar och länet har en hållbar konsumtion och produktion. Länets natur och miljö mår allt bättre och generationsmålet och miljökvalitetsmålen nås. Länets rika biologiska mångfald, väl utvecklade ekosystemtjänster och tysta miljöer värnas.

2035 präglas hela Jönköpings län av jämställdhet, jämlikhet och mångkultur som bidrar till en attraktiv livsmiljö. Arbete med livsmiljö och hälsa pågår ständigt för att säkra ett attraktivt och tillgängligt län.

Länets demokrati har stärkts genom en hög tolerans för olikheter och att människors lika värde värnas. Barn och ungas engagemang och delaktighet är en naturlig del av den långsiktigt hållbara utvecklingen.

2035 präglas länet av en hållbarhetsdriven näringslivsutveckling, cirkulära ekonomier, grön tillväxt och ökande självförsörjningsgrad av livsmedel. Fossila råvaror har fasats ut bland annat genom elektrifiering, vätgas och att bioråvara bidrar till nya produkter. Levande landsbygder och utvecklingen av de gröna näringarna bidrar till ett långsiktigt hållbart samhälle.

2035 säkerställs en robust och miljömässigt säker vattenförsörjning och den goda vatten-

statusen i länets stora vattentäkter genom hållbar konsumtion, skydd mot ytföroreningar och en avancerad vattenrening.

Delstrategier

- 1 Säkerställa ett miljömässigt hållbart län som minskar belastningen på miljö, klimat och förbrukningen av jordens resurser.
- 2 Säkerställa att länet står väl rustat och är motståndskraftigt inför kommande klimatförändringar med mer extremväder.
- 3 Skapa en hållbar social utveckling för människor och företag.
- 4 Skapa en hållbar ekonomisk tillväxt i näringsliv och samhälle.
- 5 Säkerställa en jämställd regional tillväxt och jämlika förutsättningar i samhället.
- 6 Skapa förutsättningar för individuellt och kollektivt ansvarstagande och lärande för en hållbar konsumtion.
- 7 Säkerställa en ökad hållbar produktion av livsmedel och en god vattenkvalitet i hela länet.
- 8 Skapa förutsättningar för en god hälsa och hög livskvalitet i hela länet.
- 9 Säkerställa invånarnas tillgång till god vård i hela länet där hälso- och sjukvården är en viktig tillväxtfaktor och de tre akutsjukhusen har stor betydelse för länets attraktivitet och arbetsmarknad.
- 10 Säkerställa god samverkan som ger förutsättningar att nå målet: 2035 är Jönköpings län hållbart.

EN ATTRAKTIV REGION

Mål: 2035 är Jönköpings län den bästa platsen att besöka, växa upp, bo, leva, verka, åldras på och flytta till för alla

Förmågan att attrahera, behålla och utveckla kompetenser, företag och kapital är avgörande för att utveckla en attraktiv och konkurrenskraftig region – en region som ser möjligheter i förändringar och värdesätter samverkan.

Det är människor som bidrar med kompetens, som driver företag, som investerar kapital och som utvecklar samhällen. De attraheras av en öppen, inkluderande, jämställd, mångkulturell och barnvänlig livsmiljö som ger möjligheter att kombinera ett bra boende med bland annat ett rikt kulturliv, god utbildning, arbete, service, god hälsa, omsorg och fritid.

En livsmiljö som lockar människor till sig attraherar ännu fler.

Globala mål som är aktuella för målet

2035 har länets hållbara utveckling tillsammans med satsningen på smarta och dynamiska tätorter, landsbygder samt uppväxt- och livsmiljöer ökat hela länets attraktivitet.

Ett rikt utbud av kultur och hälsofrämjande fritidsaktiviteter, tillgång till livslångt lärande, attraktiva och utvecklande arbetstillfällen, attraktiva och väl dimensionerade boenden samt tillgång till god förskola, utbildning, omsorg och sjukvård har lett till att hela länet utvecklas och är attraktivt att bo och verka i, besöka och flytta till.

Delstrategier

- 1 Attrahera, behålla och utveckla människor, företag och kapital.
- 2 Stärka trygghet och tillit i samhället.
- 3 Skapa meningsfulla och inkluderande mötesplatser som främjar hälsa, kreativitet och integration i samverkan med civilsamhället.
- 4 Se möjligheter i förändring och stimulera organisationers förändringskraft.
- 5 Skapa en öppen, inkluderande, jämställd och barnvänlig livsmiljö.
- 6 Utveckla ett attraktivt kultur- och fritidsutbud som präglas av mångfald.
- 7 Utveckla attraktiva besöksmål i både stad och landsbygd.
- 8 Driva en hållbar digital utveckling.
- 9 Skapa och upprätthålla en samverkansmodell med civilsamhället.

EN TILLGÄNGLIG REGION

Mål: 2035 skapar tillgänglighet
utvecklingskraft i Jönköpings län

Länets geografiskt strategiska läge har genom historien skapat förutsättningar för möten och handel som gett länet utmärkta förutsättningar att ta tillvara på framtida möjligheter.

En långsiktigt hållbar livsmiljö i länet förutsätter bostäder för människor i livets alla skeenden, attraktiva möjligheter att bo och leva i länets alla delar samt snabba och långsiktigt hållbara kommunikationer.

En god tillgänglighet är en förutsättning för att alla länsinvånarens potential ska komma till sin rätt.

Genom fysisk och digital infrastruktur skapar läget förutsättningar för att vara en långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion.

2035 matchar bostadsförsörjningen invånarnas behov och samhällsplaneringen stödjer i samverkan med omkringliggande län en hållbar utveckling. Länets starka infrastruktur utgör en ryggrad för hållbara transporter i hela södra Sverige, vilket skapar förutsättningar för näringslivets expansion, kommunikationer och möjlighet att nå marknader inom och utom landet.

Utvecklingen av järnvägsnätet och den nya höghastighetsstambanan har revolutionerat resandet. Infrastruktur såväl som transporter och kollektivtrafiken stödjer ett fossiloberoende, multimodalt²⁾ resande som utvidgar de funktionella arbetsmarknadsregionerna och stödjer länsinvånarnas resor till arbete, studier, fritidsaktiviteter och kultur.

Den småskaliga infrastrukturen som cykelbanor, vandrings- och ridleder är till glädje för invånarna i länet såväl som för den snabbt växande besöksnäringen.

Länet har en väl tilltagen och stabil tillgång till el, vatten och digital infrastruktur som når alla och hundraprocentig mobiltäckning.

Länets grundläggande infrastruktur är robust, väl rustad och anpassad för de utmaningar klimatförändringarna och andra kriser kan innebära.

Delstrategier

- 1 Skapa attraktiva och hållbara bostäder och boendemiljöer för människor i alla livets skeenden i hela länet genom samverkan för hållbar, trygg och jämlik samhällsplanering över administrativa gränser.
- 2 Skapa en hållbar, attraktiv och innovativ samhälls- och landsbygdsutveckling genom stärkt samverkan i samhällsplaneringen.
- 3 Delta aktivt och drivande i arbetet för nya stambanor för höghastighetståg.
- 4 Stärka och rusta befintliga järnvägsförbindelser som kopplar samman länets kommuner med varandra, angränsande län och strategiska hamnar.
- 5 Säkerställa att kollektivtrafiken bidrar till en hållbar utveckling, arbetsmarknadsförstoring och länsinvånarnas resor till arbete, studier, fritidsaktiviteter och kultur.
- 6 Utveckla infrastrukturen i länet så att den möjliggör hållbara, säkra och tillgängliga resor, transporter, logistik och turism.
- 7 Tillgänglighetsanpassa samhällets alla delar för jämlika möjligheter att ta del av och bidra till utvecklingen.
- 8 Skapa hållbar digital utveckling i hela länet genom tillgång till höghastighetsuppkoppling.
- 9 Ta fram gemensamma strukturbilder för länets framtida infrastrukturensystem.

²⁾ Traditionellt har resande primärt skett med ett trafikslag per resa. För att effektivisera och möjliggöra ett mer hållbart resande behöver en och samma resa kunna kombinera två eller flera transportslag. Exempelvis cyklar du till tågstationen, tar tåget till centralstationen där du byter till buss, elbilspool eller cykel för att ta dig till jobbet. För att klara hållbarhetsmålen behöver resandet gå från att vara statiskt till att bli multimodalt med möjlighet att kombinera olika transportslag och att boka och köpa en samlad biljett för hela resan. Detta gäller såväl persontransporter som godstransporter.

EN SMART REGION

Mål: 2035 är Jönköpings län en långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Företagsamhet och samverkan är kännetecknande för länet sedan lång tid tillbaka.

Genom innovations- och förändringskraft har länets näringsliv utvecklats och gått stärkt ur kriser och strukturomvandlingar.

Mod, handlingskraft, stolthet och uppfinningsrikedom präglar företagen, deras ledare och medarbetare.

Genom framgångsrika och prestigelösa småföretag blomstrar hela länet och sysselsättningen är hög.

Globala mål som är aktuella för målet

2035 ses länet som en förebild och influencer inom nyföretagande och entreprenörskap, jämställdhet, jämlikhet och arbetsmiljöutveckling. Omvärldsanalys och internationell samverkan har lett till att länets näringsliv är en självklar del av de globala värdekedjorna³⁾. Länets näringsliv bidrar aktivt till en hållbarhetsdriven utveckling.

Högskolan är en motor där samverkan driver det offentliga och näringslivets utveckling mot mer innovativa kunskaps- och teknologiintensiva produkter och tjänster. Genom högskolans internationella nätverk och höga utbildnings- och forskningsnivå lockas studenter och forskare från hela världen till Jönköpings läns dynamiska arbetsmarknad.

2035 har länet utvecklat en kreativ innovationskultur där samverkan mellan akademi, offentlig sektor och näringsliv har resulterat i kluster och innovationsmiljöer som bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling för länet.

Företagandet ökar både bland kvinnor, unga och utlandsfödda. Generationsväxling, nya cirkulära affärsmodeller och smart specialisering bidrar till ett växande och diversifierat näringsliv.

Genom det entreprenöriella arvet har länet utvecklats till ett smart internationellt innovationscentrum för prototyp- och produktionsutveckling. Skogsnäringen och dess förädlingsindustri bidrar genom innovation och förädling av bioråvara till en hållbar utveckling.

Länet ger ett nettobidrag till landets självförsörjning av livsmedel. Länet strategiska läge har befäst länets position som logistik- och e-handelscentrum i Skandinavien. Den starka moderna industriprofilen har kompletterats med en kunskapsintensiv tjänstenäring. Digitaliseringen har skapat förutsättningar för offentliga och privata tjänster i världsklass och en besöksnäring med internationell lyskraft.

Delstrategier

- 1 Förstärka näringslivets och det offentliga innovations- och förändringskraft.
- 2 Utveckla ett hållbart, diversifierat och kunskapsintensivt näringsliv i hela länet genom smart specialisering.
- 3 Bidra till framgångsrika små och medelstora företag med ett högt kunskaps- och teknologinnehåll i produkter och produktion.
- 4 Inspirera till en arbetsmiljö i världsklass.
- 5 Säkerställa en hög sysselsättning.
- 6 Aktivt jobba för en hållbarhetsdriven näringslivsutveckling.
- 7 Säkerställa ett jämställt och jämlikt arbets- och näringsliv samt företagande i hela länet.
- 8 Bidra till en ökad digital mognad för en hållbar digitalisering och utveckling.
- 9 Samverka för näringslivsutveckling och kompetensförsörjning.

³⁾ Företags produktionsprocesser blir allt mer fragmenterade och utspridda över världen. Det innebär att det skapas så kallade globala värdekedjor. Den ökade specialiseringen – att olika länder eller regioner inriktar sig på olika delar av produktionsprocessen (t.ex forskning och utveckling, produktion av insatsvaror, marknadsföring m.m.) har bidragit till en effektivare produktion och ett högre förädlingsvärde. Den här fragmenteringen och specialiseringen är nödvändig för att företag ska kunna konkurrera internationellt.

EN KOMPETENT REGION

Mål: 2035 säkerställs matchningen på arbetsmarknaden i Jönköpings län genom det livslånga lärandet

Förmågan att attrahera, behålla och utveckla kompetenser är helt avgörande för att säkra näringslivets och den offentliga sektorns behov av medarbetare och för att kunna möta välfärdens utmaningar.

Förutsättningarna och utgångsläget varierar mellan länets kommuner. Genom en väl fungerande samverkan i länet mellan Region Jönköpings län, kommunerna, näringslivet, akademi och utbildningsanordnare, arbetsförmedlingen och arbetsmarknadens parter säkerställs den långsiktiga kompetensutvecklingen och matchningen på arbetsmarknaden i hela länet.

Globala mål som är aktuella för målet

2035 tas alla människors potential tillvara på arbetsmarknaden. Matchningen mellan näringslivets och den offentliga sektorns behov och arbetskraftens kompetens är hög. Länet erbjuder landets mest spännande arbetstillfällen, utbildnings- och forskningsmiljöer och lockar därför internationell spetskompetens till länet.

Människor som kommer från utlandet integreras snabbt på arbetsmarknaden genom att deras befintliga kompetens kan tillvaratas.

2035 finns en proaktiv samverkan inom länet i syfte att öka samhandling och kommunikation mellan utbildningsaktörer samt mellan utbildningsaktörer och näringslivet.

Strukturerna för utbildning och kompetensutveckling stödjer näringslivets, den offentliga sektorns och det omgivande samhällets utveckling så att alla invånares potential och kompetens tas tillvara. Sysselsättningen är hög och matchningen säkerställs genom det livslånga lärandet.

Högskolans utbud och arbetssätt stödjer det livslånga lärandet såväl som näringslivets kompetensförsörjning. Högskolan driver genom sin forskning och sina forskningsmiljöer utveckling tillsammans med näringslivet och den offentliga sektorn.

Kommunala lärcentra utgör nav och motorer för fysiska och digitala utbildningar på alla nivåer som säkerställer matchningen på en snabbt föränderlig och dynamisk arbetsmarknad.

2035 bidrar folkbildningen till en demokratisk utveckling av samhället, en ökad mångfald och till människors möjlighet att påverka sin livssituation. Folkbildningen bidrar aktivt till att höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället.

Delstrategier

- 1 Stärka länets förmåga att attrahera, behålla och utveckla kompetenser.
- 2 Stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen och matchningen för integration och hållbar tillväxt.
- 3 Höja den formella utbildningsnivån i länet.
- 4 Vidareutveckla högskolans betydelse för länets utveckling genom fler forsknings-, innovations- och utvecklingsmiljöer.
- 5 Säkerställa en integrerad arbetsmarknad och ett inkluderande arbetsliv.
- 6 Etablera jämlika möjligheter till utbildning och livslångt lärande i hela länet.
- 7 Förbättra förutsättningarna för länsinvånarna att kompetensutveckla och vidareutbilda sig under pågående anställning.
- 8 Etablera en väl fungerande samverkan mellan regionen, kommunerna, övriga utbildningssamordnare och arbetsmarknadens parter.

EN GLOBAL REGION

Mål: 2035 är Jönköpings län ett internationellt konkurrenskraftigt län

Länets strategiska läge, den internationellt profilerade högskolan och den ökande globaliseringen skapar förutsättningar för länet att bli en långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion.

Exportmarknaden är central för många av länets företag. En förutsättning för länets långsiktigt hållbara utveckling är att länets företag erövrar och blir en del av de globala värdekedjorna. Insatser behöver därför kontinuerligt göras för att stödja företagens internationaliserings- och exportambitioner.

Globaliseringen ger även möjlighet till kunskaps- och kompetensinflenser samt ökar möjligheten för internationella företags direktinvesteringar och nyetableringar i länet.

Globala mål som är aktuella för målet

2035 bidrar länets internationalisering och globala prägel till landets utveckling. Länets aktiva arbete med en väl utvecklad omvärldsanalys ger näringsliv, akademi och offentlig sektor beredskap att fånga möjligheter. Vänortssamarbeten stärker omvärldsbevakning, lärande och länets internationella ställning. Den växande besöksnäringen bidrar till utveckling i städer och på olika landsbygder.

Det goda klimatet för direktinvesteringar och nyetableringar bidrar till länets status som tillväxtmarknad. Länets näringsliv är en självklar länk i de globala värdekedjorna och länet är en del av den arbetsmarknadsregion som sträcker sig över norra Europa och en aktiv part i Östersjösamarbetet samt det nordiska samarbetet.

Länet är pådrivande i utvecklingen av EU, övriga Europa och världen, samt bidrar till att stärka demokrati, mänskliga rättigheter och social inkludering. Länet stödjer också andra länders utveckling i riktning mot en alltmer hållbar värld.

Delstrategier

- 1 Positionera länet på den internationella kartan.
- 2 Stödja företagens internationaliserings- och exportambitioner.
- 3 Utveckla länets förmåga och attraktivitet för att ta emot direktinvesteringar och nyetableringar.
- 4 Bidra till att utveckla EU och övriga världen i en mer hållbar riktning.
- 5 Utöka och utveckla kompetens- och arbetsmarknadsregionen.
- 6 Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder.
- 7 Arbeta proaktivt med omvärldsanalys.
- 8 Samverka för samhandling inom internationalisering.

WEBB utveckling.rjl.se
E-POST..... regional.utveckling@rjl.se